

DE RUIMTE OM JE HEEN

MB

Klik op de blauwe onderstreepte woorden voor meer info

Bouw & processen van de aarde - Leerlingen leren ...

- Onderzoeken wat de samenstelling is van de grond waarop je woont (bodemprofiel) en vergelijken met de bodem elders in Nederland.
- Onderzoeken wat aardbevingen en vulkanen zijn, hoe deze op aarde ontstaan en wat gevolgen (kunnen) zijn (processen van de aarde, natuurrampen).
- Verkennen van de verdeling land en water in de ruimte om je heen zoals zeeën, meren, rivieren (stroomgebied).

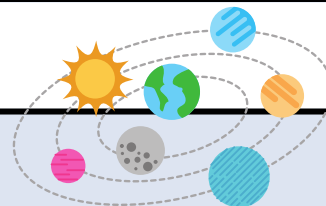
Weer & klimaat - Leerlingen leren ...

- Ervaren en onderzoeken wat het weerbeeld per seizoen is (in regen, hagel en sneeuw, wind, temperatuur en mate van bewolking).
- Beseffen van weersverschillen in de ruimte (plekken in Nederland) en in de tijd.
- Realiseren dat weer en seizoenen invloed hebben op mensen, dieren en planten.
- Samenhang zien tussen weer en klimaat.
- Waarnemingen doen aan het weer met passende weersinstrumenten.

Heelal & hemellichamen - Leerlingen leren ...

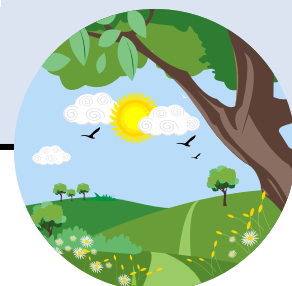
- Ervaren dat we de maan in verschillende vormen zien.
- Beseffen dat de aarde draait en beweegt t.o.v. van de zon (heelal).
- Onderzoeken hoe dag en nacht ontstaan (stand van de zon gedurende de dag en verloop van de schaduw).

Inrichting & indeling van de ruimte (landschap)

- Onderzoeken hoe de ruimte om je heen er uitziet.
- Verkennen van verschillende elementen van een landschap (reliëf, hoog/laag, begroeiing, dieren) en vergelijken van landschappen in Nederland (natuurlandschap en cultuurlandschap).
- Ontdekken wat er groeit en bloeit in de ruimte om je heen (vegetatie).
- Onderzoeken waarom, waar en hoe mensen zich beschermen tegen het water.
- (Samen) nadenken over inrichting van de ruimte om je heen.
- Verkennen van de betekenis en de rol van de verdeling van de wereld in landen.
- Zicht krijgen op (kenmerkende) verschillen tussen ons land en andere landen.

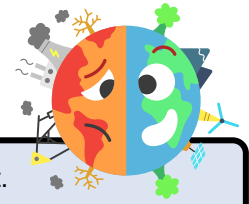

DE RUIMTE OM JE HEEN

MB

Omgaan met het milieu - Leerlingen leren ...

- Beseffen dat ingrijpen van de mens op aarde van invloed is op het natuurlijk evenwicht.
- Aspecten van het begrip 'milieu' verkennen, zoals milieuvervuiling.
- Verantwoordelijkheid te dragen voor de eigen leefomgeving en een actieve bijdrage te leveren aan de zorg voor het milieu.
- Realiseren dat bepaalde natuurlijke energiebronnen eindig zijn (olie en gas) en andere oneindig zijn (zon, wind en water).
- Werken aan een duurzame samenleving.
- De relatie verkennen tussen natuur en milieu (zoals Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer).

Landbouw, industrie & logistiek - Leerlingen leren ...

- Onderzoeken wat middelen van bestaan zijn in Nederland (landbouw, visserij, industrie).
- Onderzoeken van kenmerken van verschillende vormen van landbouw.
- De voedselproductieketen verkennen bij verschillende voedingsmiddelen (ook in relatie tot duurzaamheid).
- De productieketen verkennen bij verschillende industriële producten (ook in relatie tot duurzaamheid).
- Verschillen en overeenkomsten herkennen tussen industriële en ambachtelijke producten.
- De infrastructuur verkennen van Nederland.
- De relatie tussen transportwijze en transportdoel verkennen bij mensen, goederen, water, energie, data.

Kaart & kaartbeeld - Leerlingen leren ...

- Ervaring opdoen in het lezen, selecteren, analyseren, interpreteren en visualiseren van informatie op kaarten.
- Kennis opdoen over kaartelementen zoals legenda, schaal en coördinaten.
- Zich oriënteren en verplaatsen in de ruimte m.b.v. kaart of navigatieapp.
- Landen, gebieden en plaatsen lokaliseren op verschillende kaarten van Nederland, Europa en de wereld (bijv. a.d.h.v. actualiteit of vakantie).
- Een eenvoudige kaart maken.
- Verschillende atlassen en geografisch informatiesystemen (bijv. junior Bosatlas, navigatiesystemen) verkennen.
- Een kaartbeeld ('mental map') ontwikkelen van de eigen regio en van Nederland.
- Basis kaartkennis (topografie) verwerven als kapstok voor informatie en gebeurtenissen van allerlei aard.

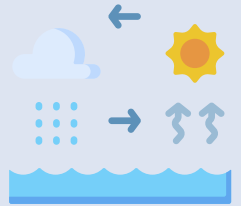

DE RUIMTE OM JE HEEN

BB

Bouw & processen van de aarde - Leerlingen leren ...

- Verschillende grondsoorten te onderzoeken.
- Onderzoeken waar op aarde **erosie**/ verwerking of afzetting plaatsvindt.
- Relaties leggen en verklaren tussen de opbouw van verschillende gebieden op aarde.
- Het ontstaan van 'het gebied waar Nederland nu ligt' te onderzoeken.
- Verkennen welke processen van de aarde tot natuurrampen kunnen leiden (en de gevolgen voor mensen).
- Onderzoeken en beschrijven hoe de **waterkringloop** er uitziet en wat de invloed hiervan is op de mens.

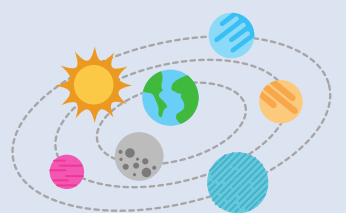
Weer & klimaat - Leerlingen leren ...

- Onderzoek doen aan weersverschijnselen (windrichting, windkracht, luchtdruk, temperatuur, type en hoeveelheid neerslag en mate en soort van bewolking).
- Een weerbeeld te beschrijven: per seizoen, weersverschillen in de ruimte (plekken in de wereld) en in de tijd (historisch).
- Oorzaken en gevolgen van **klimaatverandering** te verkennen.
- Onderzoeken wat verschillen zijn in flora en fauna in verschillende klimaatzones.
- Onderzoeken van de invloed van weer en klimaat op mens, dier, plant en landschap.
- Verschillende klimaten in Europa te beschrijven en klimaten te koppelen aan landschappen/ landschapszones in Europa.

Heelal & hemellichamen - Leerlingen leren ...

- Inzicht te krijgen in de draaiing van de aarde en beweging van aarde en **maan** t.o.v. elkaar en t.o.v. de zon (maanstanden, heelal).
- Verband te zien tussen zonnestand, schaduwlengthe en **daglengthe** in zomer en winter (en deze te koppelen aan klimaatzone).
- Kennis te nemen van de ligging van de aarde en andere **planeten** t.o.v. de zon.

Inrichting & indeling van de ruimte (landschap) - Leerlingen leren ...

- Onderzoeken van elementen van natuurlandschap en cultuurlandschap en het ontstaan hiervan.
- De kenmerken (natuur, ligging en klimaat) van verschillende gebieden in de wereld beschrijven, zoals woestijnen, tropische regenwouden, hooggebergten.
- De verschillende vegetatiezones verkennen van evenaar tot polen,
- Verschillende natuurlijke elementen op een bepaalde locatie te vergelijken (zoals vegetatie in relatie tot neerslag en temperatuur).
- Onderzoeken hoe men in Nederland het water beheert en beheerst (**bescherming** tegen water).
- (samen) nadenken over de inrichting van de ruimte.
- De functie van grenzen te onderzoeken (zoals natuurlijke grenzen, staatkundige grenzen, politieke grenzen, taalgrenzen, culturele grenzen).

DE RUIMTE OM JE HEEN

BB

Omgaan met het milieu - Leerlingen leren ...

- Onderzoeken wat de invloed is van het consumptiepatroon van de mens op het milieu (zoals het [afvalprobleem](#)).
- Beseffen van het belang om natuur te behouden.
- Mogelijkheden van de mens te verkennen om bij te dragen aan behoud/ herstel van het natuurlijk evenwicht - [watermanagement](#)
- [Zorgdragen](#) voor het milieu.
- Een beginnend ecologisch inzicht te verkrijgen - [duurzame](#) ontwikkeling.

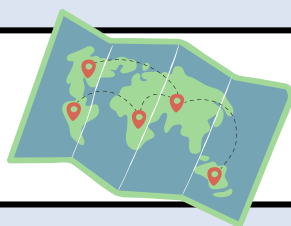

Landbouw, industrie & logistiek - Leerlingen leren ...

- Locatiefactoren te verkennen bij verschillende landbouwgewassen.
- Onderzoeken van economische vestigingsplaats van industrie (nationaal en internationaal).
- Onderzoeken van welke grondstoffen industriële producten zijn gemaakt, waar deze vandaan komen en hoe deze verwerkt worden.
- Verschillen tussen landbouw, industrie en dienstverlening te verkennen.
- Het ontstaan van landbouw, industrie en dienstverlening te verkennen.
- Onderzoeken van de complexiteit van voedselproductieketens en de relatie tot [duurzaamheid](#).
- De mobiliteit van mensen onderzoeken (zoals overbruggen van afstanden, welke en hoe?).
- Transportwijzen en transportdoelen onderzoeken, zoals van mensen, goederen, water, energie, data.

Kaart & kaartbeeld - Leerlingen leren ...

- Aangeven op een kaart waar verschillende inrichtingselementen te vinden zijn (zoals bouwwerken, gebieden).
- Onderzoeken van interactiepatronen aan de hand van informatie op een kaart (bijv. woon-werkverkeer, koopgedrag bij levensmiddelen en meubels, recreatie).
- Weergeven op een kaart van routes naar (internationale) bestemmingen in een passende schaal.
- Verwerken van ruimtelijk informatie tot een eenvoudige (digitale) kaart (met titel, schaal aanduiding, legenda, grit en noordpijl).
- Ontwikkelen van een kaartbeeld ('mental map') van Europa en de wereld,
- Verwerven van kaartkennis - [topografie](#) - als kapstok voor informatie en gebeurtenissen van allerlei aard.
- Gebruikmaken van verschillende atlassen, kaarten en geografisch informatiesystemen bij het beantwoorden van geografische vragen.

